

Î N C H E I E R E

21 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
judecătorei

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Marin Cristea și avocatul Valentin Cristea,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Cristea împotriva Anastasiei Cristea cu privire la desfacerea căsătoriei și

la acțiunea reconvențională depusă de Anastasia Cristea împotriva lui Marin Cristea cu privire la desfacerea căsătoriei, partajarea averii comune în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Marin Cristea și s-a modificat hotărârea Judecătorei Strășeni din 17 februarie 2017

c o n s t a t ă:

La 14 iunie 2016 Marin Cristea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Anastasiei Cristea cu privire la desfacerea căsătoriei.

În motivarea cererii de chemare în judecată Marin Cristea a indicat că s-a căsătorit cu Anastasia Cristea la 22 aprilie 2014, căsătoria fiind înregistrată și trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 8 de către Primăria s. Rădeni, satul Strășeni.

A concretizat că din viața în comun nu au copii, însă traiul în comun a eșuat, fiind creată o atmosferă de neînțelegeri și certuri, iar de ceva timp locuiesc separat.

Incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în familie i-au format convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei create.

Marin Cristea cere desfacerea căsătoriei încheiate cu Anastasia Cristea la 22 aprilie 2014, căsătoria fiind înregistrată și trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 8 de către Primăria s. Rădeni, satul Strășeni (f.d. 1-2).

La 29 august 2016 avocatul Turceac Ivan, împuternicit prin mandatul din 01 februarie 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată (f.d. 10), a depus în interesele Anastasiei Cristea acțiune reconvențională împotriva lui Marin Cristea cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea averii comune.

În motivarea acțiunii reconvenționale avocatul Turceac Ivan a indicat că în opinia Anastasiei Cristea este imposibilă menținerea familiei, având în vedere că la 07 noiembrie 2015 după o ceartă cu Marin Cristea, la care s-a implicat și tatăl acestuia, a fost lovită și dată afară din casă.

A concretizat că în timpul căsătoriei părțile au dobândit bunuri care se supun regimului proprietății comune în devălmășie, astfel, la 09 mai 2014 au celebrat ceremonia de nuntă, la care părinții și rudele din partea ambelor părți, le-au dăruit sumele de 3 350 Euro, 4 010 dolari și 91 500 lei, sume pe care le-au convertit în Euro, astfel încât s-a acumulat suma totală de 11 000 Euro.

Banii câștigați au fost transmiși lui Marin Cristea.

A concretizat că la 15 mai 2014 Anastasia Cristea a plecat împreună cu Marin Cristea la lucru în or. Moscova, unde s-au aflat până în luna februarie 2015, scopul fiind acumularea resurselor financiare în vederea investirii într-un spațiu locativ.

În această perioadă Anastasia Cristea a agonisit suma de 3 000 dolari, iar Marin Cristea suma de 2 000 dolari, suma sa la fel fiind transmisă soțului.

La întoarcerea în țară pârâtul fără acordul soției a investit banii agonisiți în renovarea casei părintești și procurarea mobilierului, de unde au apărut certurile.

Avocatul Turceac Ivan cere desfacerea căsătoriei încheiată între Anastasia Cristea și Marin Cristea, căsătoria fiind înregistrată și trecută în Registrul actelor de stare civilă sub nr. 8 de către Primăria s. Rădeni, satul Strășeni, încasarea din contul lui Marin Cristea în beneficiul Anastasiei Cristea a ½ cotă-parte din suma de 11 000 Euro, a sumei de 3 000 dolari și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 16-19).

Prin hotărârea Judecătoria Strășeni din 17 februarie 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Marin Cristea.

S-a desfășurat căsătoria înregistrată între Anastasia Cristea și Marin Cristea sub nr. 8 la 22 aprilie 2014 de către Primăria s. Rădeni, raionul Strășeni.

La eliberarea certificatelor de divorț s-a dispus încasarea taxei de stat de la Anastasia Cristea și Marin Cristea în mărime de 500 % din unitatea convențională, adică 100 lei de la fiecare.

S-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Anastasia Cristea.

S-a încasat de la Cristea Marin în beneficiul Anastasiei Cristea suma de 30 000 lei, 1 675 euro și 2005 dolari SUA și cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 3 000 lei.

În rest, s-a respins acțiunea reconvențională depusă de Anastasia Cristea.

S-a încasat de la Marin Cristea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5 789 lei (f.d. 89; 95-99).

La 06 martie 2017 Marin Cristea a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoria Strășeni din 17 februarie 2017 (f.d. 93-94), iar la 27 iunie 2017 apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 111-116).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 s-a admis apelul declarat de Marin Cristea.

S-a modificat hotărârea Judecătoria Strășeni din 17 februarie 2017 în partea încasării de la Cristea Marin la buget a taxei de stat în mărime de 5 789 lei cu micșorarea acesteia până la suma de 3 178,84 lei.

S-a menținut hotărârea Judecătoria Strășeni din 17 februarie 2017 în partea desfacerii căsătoriei și încasarea taxei de stat pentru eliberarea certificatului de divorț.

S-a încasat de la Cristea Anastasia în beneficiul lui Cristea Marin cheltuielile de asistență juridică în mărime de 500 lei (f.d. 135-143).

În motivarea soluției instanța de apel a indicat că în urma celebrării căsătoriei soții Cristea au dobândit avere în comun și anume: 3 350 euro, 4 010 dolari și 91 500 lei, fapt confirmat de ambele părți și aceste bunuri în opinia instanțelor de judecată sunt proprietate comună în devălmășie a soților.

Din mijloacele financiare câștigate de la celebrarea nunții, s-au efectuat lucrări de reparație și s-a instalat mobilă în bucătăria și dormitorul din imobilul ce aparține cu drept de proprietate părinților lui Cristea Marin, fapt care a fost confirmat de ambele părți, considerent din care instanțele de judecată au concluzionat că Anastasia Cristea este îndreptățită să solicite ½ din mijloacele financiare câștigate la celebrarea nunții.

Cu referire la suma de 91 500 lei, instanțele de judecată au reținut că pentru masa servită la nuntă, conform bonului de plată din 10 mai 2014 a fost achitată suma de 31 500 lei, astfel că suma ce urmează a fi supusă partajării este 60 000 lei.

Instanța de apel a mai relevat că solicitarea Anastasiei Cristea cu privire la încasarea sumei de 3 000 dolari, sumă agonisită în urma activității sale în or. Moscova, întemeiat a fost respinsă de prima instanță, deoarece aceste afirmații poartă caracter declarativ și nu a fost probate.

Instanțele de judecată au respins și argumentul lui Cristea Marin precum că a fost achitată masa festivă în sumă de 69 850 lei, or potrivit bonurilor de plată doar suma de 31 500 lei a fost achitată după ceremonie, iar în speță se solicită partajarea mijloacelor financiare câștigate după celebrarea căsătoriei, adică 09 mai 2014, respectiv sumele de 14 985 lei și 23 365 lei achitate la 03 mai 2014 și 08 mai 2014 nu fac obiectul litigiului și nu poate fi reținut că au fost achitate din mijloacele financiare câștigate în timpul nunții.

La fel sunt declarative și argumentele lui Marin Cristea precum că din banii câștigați au fost achitate serviciile muzicienilor, pentru tratamentul Anastasiei Cristea, pentru locațiunea apartamentului și abonament la sala de sport.

Instanța de apel a notat că prima instanță eronat a încasat de la Marin Cristea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 5 789 lei, deoarece 3% din valoarea bunurilor supuse partajării constituie suma de 3 178,84 lei.

Instanța de apel a mai reținut că Cristea Marin a anexat bonul de plată din 20 octombrie 2016 potrivit căruia a achitat pentru asistență juridică suma de 500 lei, din care considerent hotărârea primei instanțe urmează a fi modificată în această parte.

La 16 ianuarie 2018 avocatul Valentin Cristea și Marin Cristea au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești în partea admiterii acțiunii reconvenționale și emiterea în partea dată a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii reconvenționale, menținerea hotărârii primei instanțe în partea desfacerii căsătoriei și încasarea taxei de stat pentru desfacerea căsătoriei, încasarea de la Anastasia Cristea a taxei de stat în mărime de 40 lei la depunerea acțiunii, 2 383,8 lei la depunerea cererii de apel, 1192,1 lei la depunerea cererii de recurs, 500 lei pentru cheltuielile de asistență juridică în prima instanță, 1500 lei pentru cheltuielile de asistență juridică în instanța de apel și cheltuielile poștale în mărime de 26 lei, iar în total suma de 5 641,9 lei.

În motivarea cererii de recurs avocatul Valentin Cristea și Marin Cristea au indicat că instanțele de judecată eronat au obligat recurentul să restituie Anastasiei Cristea jumătate din banii câștigați la ceremonia după o perioadă de 1 an și 7 luni de conviețuire.

Instanțele de judecată au constatat că din sumele câștigate la nuntă s-a investit în reparația casei părinților recurentului, însă aceste concluzii sunt făcute doar în baza declarațiilor Anastasiei Cristea și reprezentantului acesteia.

A declarat în fața instanțelor de judecată că este unicul moștenitor al părinților și a convenit împreună cu Anastasia Cristea să locuiască în casa părinților, ei locuind în alt imobil mai mic din aceeași gospodărie. Ambii soți au convenit de comun acord să reîmprospăteze dormitorul, iar setul de bucătărie și dormitorul au fost procurate și instalate până la ceremonia nunții, or dâșii au început să locuiască împreună încă din anul 2013.

Consideră că instanțele de judecată au pus la bază doar declarațiile Anastasiei Cristea, fără a ține cont de declarațiile sale.

Instanțele de judecată eronat au considerat că suma de bani de 38 350 lei, din care 14 985 lei achitați la 03 mai 2014 și 23 365 lei achitați la 08 mai 2014 pentru masa de la ceremonia nunții, serbată la localul „Casa fermierului” din satul Brăviceni, raionul Orhei nu urmează a fi incluși în sumele care trebuie împărțite, din considerentul că acești bani nu sunt cei câștigați la nuntă.

Au concretizat că soții Cristea au încheiat căsătoria la 22 aprilie 2014, iar banii achitați la 03 mai 2014 și 08 mai 2014 în sumă de 38 350 lei sunt bani comuni, care urmau să fie deduși din suma câștigată la nuntă în mărime de 91 500 lei, împreună cu suma de 31 500 lei, achitată la 10 mai 2014, iar suma de bani cu care urma să opereze instanța de fond pentru împărțire între soți era de 21 650 lei (91 500 – 69 850).

Instanțele de judecată au depășit limitele pretențiilor, deoarece în acțiunea reconvențională Anastasia Cristea a solicitat încasarea de la Marin Cristea a $\frac{1}{2}$ din valoarea sumei de 11 000 euro, însă prima instanță a dispus încasarea sumei în euro, dolari și lei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 06 februarie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copieii respective, însă până la data examinării chestiunii cu privire la admisibilitatea recursului declarat de avocatul Valentin Cristea și Marin Cristea, Anastasia Cristea nu a prezentat referință.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de avocatul Valentin Cristea și Marin Cristea în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 08 decembrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Cristea Marin copia deciziei din 31 octombrie 2017 (f.d. 144), fapt ce denotă că recursul depus la 16 ianuarie 2018 este depus în interiorul termenului de 2 luni acordat de legiuitor.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de Marin Cristea, recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea și împotriva căruia a fost declanșată acțiunea reconvențională, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a

admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că cererea de recurs depusă de avocatul Valentin Cristea și Marin Cristea este întemeiată, în drept, pe temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2) – (4) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, avocatul Valentin Cristea și Marin Cristea a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate de Marin Cristea și avocatul Valentin Cristea în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Marin Cristea și avocatul Valentin Cristea se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Galina Stratulat

Luiza Gafton